

MORALITY IN MODERN EASTERN SOCIETIES VIEWS AND CHANGES

Lalikhon Mukhamedjanova

Professor

*National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
Tashkent, Uzbekistan*

E-mail: Lalixon@list.ru, lalixonm@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Traditional values, modern ethics, globalization, internet culture, Islamic ethics.

Received: 03.02.25

Accepted: 05.02.25

Published: 07.02.25

Abstract: The article focuses on the transformation of moral views and values in contemporary Eastern societies. In this article, such problems as the balance between traditional values and modern processes, the possibilities of youth culture and the modern interpretation of Eastern philosophy are considered. Special attention is paid to the issues of preserving traditional values in accordance with modern realities.

ZAMONAVIY SHARQ JAMIYATLARIDA AXLOQIY QARASHLAR VA O'ZGARISHLAR

Lalixon Muxamedjanova

Professor

*Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti
Toshkent, O'zbekiston*

E-mail: Lalixon@list.ru, lalixonm@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: An'anaviy qadriyatlar, zamonaviy etika, globallashuv, internet madaniyati, islam etikasi.

Annotatsiya: Maqolada zamonaviy Sharq jamiyatlarida axloqiy qarashlar va qadriyatlarning qayta shakllanishiga asosiy etibor qaratilgan. Ushbu maqolada an'anaviy qadriyatlar bilan zamonaviy jarayonlar o'rtaсидаги muvozanat, yoshlar madaniyatining imkoniyatlari va Sharq falsafasining zamonaviy talqini kabi muammolar ko'rib chiqilgan. Zamonaviy voqeliklarga mos ravishda an'anaviy qadriyatlarni saqlab qolish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan.

НРАВСТВЕННОСТЬ В СОВРЕМЕННЫХ ВОСТОЧНЫХ ОБЩЕСТВАХ ВЗГЛЯДЫ И ИЗМЕНЕНИЯ

Лалихон Мухамеджанова

Профессор

Национальный университет Узбекистана имени Мирзо Улугбека

Ташкент, Узбекистан

E-mail: Lalixon@list.ru, lalixonm@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Традиционные ценности, современная этика, глобализация, интернет-культура, исламская этика.

Аннотация: В статье основное внимание уделяется переформированию нравственных взглядов и ценностей в современных восточных обществах. В этой статье рассматриваются такие проблемы, как баланс между традиционными ценностями и современными процессами, возможности молодежной культуры и современная интерпретация восточной философии. Особое внимание уделяется вопросам сохранения традиционных ценностей в соответствии с современными реалиями.

Kirish. Zamnaviy Sharq jamiyatlarida axloqiy qarashlar va qadriyatlar turli xil global jarayonlar, texnologiyalarning rivojlanishi, siyosiy va iqtisodiy o‘zgarishlar, hamda madaniyatlararo muloqotlar natijasida sezilarli darajada o‘zgarmoqda. Aholining urbanizatsiyalashuvi, globallashuv, yoshlar o‘rtasidagi zamnaviy madaniyatning tarqalishi va internet orqali axborot almashinuvi zamnaviy Sharq jamiyatlarida axloq tushunchasi va qoidalarini qayta ko‘rib chiqishni taqozo etmoqda.

Ushbu maqolada zamnaviy Sharq jamiyatlaridagi axloqiy qarashlar va qadriyatlarda yuz berayotgan asosiy o‘zgarishlar haqida batafsil yoritib berilgan.

Usullar. Maqolada sifatli tahlil usuli qo‘llanilgan, akademik adabiyotlar, amaliy holatlar va madaniy kuzatuvlar o‘rganilgan. Globallashuv, yoshlik madaniyati va texnologiyaning ta’siri an’anaviy va zamnaviy axloqiy qarashlarga ta’sirini taqqoslash usuli qo‘llanilgan.

Zamnaviy Sharq jamiyatlarida axloqiy qarashlar va qadriyatlar turli xil global jarayonlar, texnologiyalarning rivojlanishi, siyosiy va iqtisodiy o‘zgarishlar, hamda madaniyatlararo muloqotlar natijasida sezilarli darajada o‘zgarmoqda. Aholining urbanizatsiyalashuvi, globallashuv, yoshlar o‘rtasidagi zamnaviy madaniyatning tarqalishi va Internet orqali axborot almashinuvi zamnaviy Sharq jamiyatlarida axloq tushunchasi va qoidalarini qayta ko‘rib chiqishni taqozo etmoqda. Shuningdek, an’anaviy qadriyatlар bilan zamnaviy hayot tarzi o‘rtasidagi muvozanatni topish zaruriyati ham paydo bo‘lmoqda.

Muhokama. An'anaviy qadriyatlar va zamonaviy ta'sirlarning birga mavjud bo'lishi imkoniyatlar va muammolarni birqalikda olib keladi. An'anaviy qadriyatlar barqarorlik va davomiylikni ta'minlaydi, zamonaviy etika esa moslashuvchanlik va yangilanishni ta'minlaydi.

Yoshlik madaniyati, texnologiyalarning rivojlanishi va globallashuv ta'sirida zamonaviy Sharq jamiyatlari axloqiy qarashlari o'zgarib bormoqda. Ammo texnologiyaning noto'g'ri qo'llanilishi va materializmning kuchayishi axloqiy qadriyatlarni zaiflashtirishi mumkin.

Quyida zamonaviy Sharq jamiyatlaridagi axloqiy qarashlar va ularda yuz berayotgan asosiy o'zgarishlar haqida batafsil yoritib o'tamiz.

1. An'anaviy qadriyatlar va zamonaviy hayot tarzi o'rtasidagi muvozanat. Zamonaviy Sharq jamiyatlarida an'anaviy qadriyatlar hali ham muhim ahamiyatga ega. Oilaviy munosabatlar, jamoaviylik, hurmat va burchga sodiqlik kabi qadriyatlar hozirgi kunda ham saqlanib qolgan. Biroq, globallashuv jarayoni va iqtisodiy rivojlanish natijasida shaxsiy erkinlik, individualizm va mustaqillik kabi qadriyatlar ham kuchaymoqda. Bu ikki xil yondashuv o'rtasida muvozanatni topish zamonaviy Sharq jamiyatlarining asosiy muammolaridan biriga aylanmoqda.

Qadriyatlar axloqiy me'yirlarni shakllantiradi va ularga amal qilishni rag'batlantiradi. Ular insonlarning axloqiy tamoyillarini belgilaydi va xulq-atvorlarini boshqaradi. Misol: Axloqiy qadriyatlar, masalan,adolat va halollik, insonlarning axloqiy tamoyillarini shakllantiradi va ularga amal qilishni talab qiladi.

Qadriyatlar inson hayotida muhim rol o'ynaydi. Ular hayotiy tamoyillarni belgilaydi, xulq-atvorni boshqaradi, munosabatlarni tartibga soladi, shaxsiy rivojlanishga hissa qo'shadi va jamiyatda barqarorlikni ta'minlaydi. Faylasuflarning fikrlari qadriyatlarning inson hayotidagi o'rni va ahamiyatini tushunishga yordam beradi. Qadriyatlar orqali insonlar o'z hayotiy maqsadlarini belgilaydilar, ularga amal qilishda tamoyillarga asoslanadilar va jamiyatdagi munosabatlarni tartibga

Oilaviy qadriyatlar: Oilaviy qadriyatlar Sharq jamiyatlarida muhim o'rin tutadi va oilaga bo'lgan hurmat, ota-onaga g'amxo'rlik qilish, farzandlarni tarbiyalash kabi qadriyatlar hali ham saqlanib qolgan. Ammo yoshlar o'rtasida shaxsiy erkinlik va mustaqillikka bo'lgan talab oshmoqda.

Oilaviy qadriyatlar Sharq jamiyatlarining asosiy o'zagini tashkil etadi. Sharqda oila nafaqat shaxsiy munosabatlar, balki jamoatchilikning axloqiy negizini ham aks ettiradi.

Ota-onalarga hurmat va g'amxo'rlik: Sharq jamiyatlarida ota-onalarga nisbatan hurmat juda yuqori baholanadi. Yosh avlod kattalarning maslahatlariga qulop solishi, ularga g'amxo'rlik qilishni burch deb biladi. Masalan, O'zbekistonda "ota-onangning xizmatini qilmasang, farovonlik ko'rmaysan" degan maqol mavjud.

Farzandlarni tarbiyalash: Oilada farzandlarning ma’naviy va axloqiy tarbiyasiga katta ahamiyat beriladi. Sharq jamiyatlarida bolalarni kattalarga hurmatli bo‘lish, mehnatsevarlik va sabr-toqat bilan yashashga o‘rgatish urf odat sanaladi.

Jamoaviylik ruhi: Sharq oilalarida jamoaviy munosabatlar muhim o‘rin tutadi. Oilaviy tadbirlar, masalan, nikoh to‘ylari yoki boshqa bayramlar barcha qarindoshlarni birlashtirib, o‘zaro hurmat va yordam tushunchalarini mustahkamlaydi.

Ayollar va erkaklar o‘rtasidagi burchlar taqsimoti: An’anaviy Sharq jamiyatlarida ayollar va erkaklar o‘z o‘rnii va vazifalariga ega. Har bir jinsning oiladagi roli aniq belgilab qo‘yilgan bo‘lib, bu oilaviy barqarorlikni ta’minlaydi. Biroq, zamonaviylik ta’sirida gender tengligi masalasi ham tobora dolzarb bo‘lib bormoqda.

Zamonaviy Sharq jamiyatlarida axloqiy qarashlar va qadriyatlarning qayta shakllanishi globallashuv, texnologiyalarning rivojlanishi va madaniyatlararo muloqotlar ta’sirida ro‘y bermoqda. An’anaviy qadriyatlarni saqlab qolish bilan birga, zamonaviy ehtiyojlarga moslashuv muhim ahamiyat kasb etmoqda. Yoshlar madaniyatining shakllanishi, internetning keng tarqalishi va gender tengligi kabi mavzular Sharq jamiyatları uchun asosiy ahamiyat kasb etmoqda. Shu bilan birga, islam axloqi doirasida zamonaviy yondashuvlarni ishlab chiqish, jumladan, inson huquqlari va demokratik qadriyatlar bilan uyg‘unlikni ta’minalash muhim hisoblanadi.

Sharq axloqiy qarashlari jahon hamjamiatida o‘z o‘rniga ega bo‘lib, ular global axloqiy standartlarga ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Hozirgi zamon uchun an’analar va zamonaviylik o‘rtasida muvozanat topish nafaqat Sharq jamiyatları, balki butun insoniyat uchun ahamiyatlidir.

2.Yoshlar madaniyati va globallashuv. Yoshlar madaniyati va globallashuv jarayoni zamonaviy Sharq jamiyatlarida axloqiy qarashlarga katta ta’sir ko‘rsatmoqda. Yoshlar o‘rtasida globallashuvning ta’siri tufayli yangi axloqiy qoidalar va qadriyatlар shakllanmoqda. Masalan, yoshlar zamonaviy liboslar, musiqa, ijtimoiy tarmoqlar va texnologiyalar bilan bog‘liq axloqiy qarashlarni qabul qilmoqdalar.

Yoshlar madaniyati va globallashuv mavzusi zamonaviy dunyoda muhim ahamiyatga ega bo‘lib, yosh avlodning o‘zligini anglash, madaniy almashinuv va ijtimoiy jarayonlarga ta’sir ko‘rsatuvchi omillardan biri hisoblanadi. Quyida ushbu mavzuning asosiy jihatlari haqida ma’lumot keltirib o‘tamiz: Yoshlar madaniyati – bu yoshlarning o‘ziga xos turmush tarzi, qadriyatlari, qiziqishlari va ijtimoiy faoliyatini aks ettiruvchi madaniy yo‘nalishdir.

U yoshlarning o‘zini anglashi, jamiyatdagi o‘rnini belgilashida muhim rol o‘ynaydi. Yoshlar madaniyati tez o‘zgaruvchan va zamonaviy tendensiyalarga ta’sirlanuvchi bo‘ladi.

Yoshlar madaniyatining xususiyatlari: Munosabatlardagi erkinlik va yangilikka intiluvchanlik. Madaniyatlararo aloqalarga ochiqlik. Jahan madaniyatiga ta’sir ko‘rsatuvchi omil sifatida ijtimoiy tarmoqlar va texnologiyalardan foydalanish.

Globallashuv. Globallashuv – bu dunyo mamlakatlari o‘rtasidagi iqtisodiy, madaniy, texnologik va siyosiy aloqalarning kuchayishi jarayonidir. Bu jarayon yangi imkoniyatlar yaratish bilan birga milliy madaniyatlarning yo‘qolishi yoki bir-biriga o‘xshab qolishi xavfini ham keltirib chiqaradi. Yoshlarga ta’siri: Madaniy almashinuv: Yoshlar turli xalqlarning musiqa, moda, kino va san’atini o‘rganish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Qadriyatlarga ta’siri: Globallashuv yoshlarda milliy qadriyatlar va an’analarni saqlash bilan birga, ularga yangicha qarashlarni ham olib kiradi.

Yoshlar madaniyati va globallashuv o‘rtasidagi munosabatlar. Madaniy moslashuv: Globallashuv natijasida yoshlar jahon madaniyatiga moslashib, o‘zining milliy madaniyatini saqlab qolishga harakat qiladilar.

Masalan, milliy urf-odatlar bilan zamonaviy trendlarni uyg‘unlashtirish. Ijtimoiy tarmoqlar va ommaviy axborot vositalari: Texnologik ta’siri: Internet va global tarmoqlar yoshlar madaniyatining shakllanishida asosiy vositaga aylandi. Yoshlar zamonaviy texnologiyalar orqali jahon madaniyatining turli qirralari bilan tanishadilar.

Ijtimoiy tarmoqlar orqali yoshlar o‘z madaniyati va qadriyatlarini keng dunyoga taqdim etish imkoniyatiga ega. Globallashuv jarayonida yoshlarning milliy qadriyatlarni o‘rganish va ularni saqlashga bo‘lgan e’tibori kamayishi mumkin. Bu muammoni hal qilish uchun ta’lim va tarbiya jarayonlarida milliy madaniyatga alohida urg‘u berish kerak.

Yoshlar madaniyati va globallashuv o‘zaro bir-biriga ta’sir ko‘rsatuvchi jarayonlar bo‘lib, yoshlarning shaxsiy rivojlanishi, ijtimoiy mavqeい va dunyoqarashida muhim rol o‘ynaydi. Milliy madaniyatni global tendensiyalarga moslashtirib, uni asrab qolish yoshlar uchun muhim vazifadir. Shuning uchun, yoshlar o‘rtasida milliy madaniyatni qo‘llab-quvvatlash va dunyo madaniyati bilan uyg‘unlashtirish ishlariga katta ahamiyat berish kerak.

Internet va axloq: Internet va ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalishi yoshlar o‘rtasida axloqiy me’yorlar va qadriyatlarning qayta shakllanishiga sabab bo‘lmoqda. Internet axborot manbai sifatida nafaqat ijobiy, balki salbiy ta’sirlar ham ko‘rsatmoqda. Bu axborotning ko‘pligi axloqiy me’yorlarning boshqacha talqin qilinishiga olib kelishi mumkin.

Yoshlar va yangi ijtimoiy qoidalar: Yoshlar o‘rtasida yangi axloqiy qoidalar shakllanmoqda, jumladan, shaxsiy erkinlik, faol fuqarolik pozitsiyasi, ijtimoiy tenglik va ijtimoiy adolatga bo‘lgan talablar kuchaymoqda. Bu talablar yoshlarning zamonaviy jamiyatda o‘z o‘rnini topishga intilishi va ijtimoiy adolat uchun kurashga kirishishini rag‘batlantiradi.

3. Islom axloqi va uning zamonaviy jamiyatdagi roli. Sharq jamiyatlarida Islom axloqshunosligi muhim o‘rin tutadi. Ammo zamonaviy jamiyatdagi ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy o‘zgarishlar Islom axloqini ham qayta ko‘rib chiqishga olib kelmoqda. Islom axloqi insonning shaxsiy va jamoaviy munosabatlarida adolat, rostiqlik, va jamoat manfaatlarini himoya qilishni

talab qiladi. Biroq, zamonaviy jamiyatda inson huquqlari, gender tengligi, va shaxsiy erkinlikka bo‘lgan talablar Islom axloqi bilan muvozanatda bo‘lishi kerak.

Zamonaviy islomiy yondashuvlar: Islom dinida zamonaviy yondashuvlar shakllanmoqda, jumladan, islomiy feminism, demokratiya va inson huquqlari bilan bog‘liq fatvolar. Bu yondashuvlar an’anaviy qadriyatlarni saqlab qolish bilan birga zamonaviy jamiyatdagi o‘zgarishlarga moslashishni ta’minlaydi.

4. Zamonaviy hayotda qadriyatlarni saqlash va qayta shakllantirish

Zamonaviy Sharq jamiyatlarida an’anaviy qadriyatlarni saqlab qolish va ularni yangi ijtimoiy sharoitlarga moslashtirish jarayoni kechmoqda. Bu jarayonda zamonaviy etika an’analar va zamonaviylik o‘rtasidagi muvozanatni topishga qaratilgan.

Ijtimoiy tarmoqlar va axloq: Ijtimoiy tarmoqlar va Internet etikani yangi bosqichga olib chiqdi. Bu platformadagi axloqiy qoidalar jamiyatdagi axloqiy qarashlar bilan uyg‘unlashtirilishi kerak. Masalan, Internetdagi yolg‘on ma’lumotlar, kiberbullying, shaxsiy ma’lumotlarning muhofazasi kabi masalalar zamonaviy etikaning dolzarb mavzulariga aylandi.

Axloqiy yondashuvlarning globallashuvi: Globallashuv jarayonida Sharq jamiyatlar global axloqiy yondashuvlarni qabul qilishga moslashmoqda. Bu jarayonda jahon miqyosidagi axloqiy standartlar, jumladan, inson huquqlari va demokratik qadriyatlarni zamonaviy Sharq jamiyatlarida o‘z o‘rnini topmoqda.

Hozirgi zamonda jamiyatlarda qadriyatlarni tizimi sezilarli darajada o‘zgarib, ko‘p jihatdan qadrsizlanib bormoqda. Turli xil ijtimoiy, madaniy, iqtisodiy va texnologik o‘zgarishlar natijasida insonlar orasidagi qadriyatlarni tushunchasi va unga bo‘lgan munosabat ham o‘zgarmoqda. Bu jarayon, ayniqsa, globallashuv, urbanizatsiya, ommaviy madaniyatning tarqalishi va Internet orqali axborot almashinushi tufayli tezlashmoqda. Quyida bugungi kundagi qadriyatlarning qadrsizlanishi sabablari va oqibatlari haqida batafsil yoritishga xarakat qildik.

1. Globallashuv va madaniyatlararo aralashuv. Globallashuv jarayonida turli millatlar va madaniyatlar o‘rtasidagi aloqa kuchaydi, bu esa an’anaviy qadriyatlarning yerkin talqin qilinishiga sabab bo‘ldi. Bunday sharoitda yoshlar, ayniqsa, o‘z qadriyatlarni qayta ko‘rib chiqishga, ularni boshqa madaniyatlar va g‘oyalar ta’sirida o‘zgartirishga moslashdi. Natijada, milliy va an’anaviy qadriyatlarni o‘z ahamiyatini yo‘qotib, ular qadrsizlanib bormoqda.

Ommaviy madaniyatning ta’siri: Ommaviy madaniyat va uning vositalari, jumladan, kino, musiqa, ijtimoiy tarmoqlar va reklama, ko‘pincha an’anaviy qadriyatlarni chetga surib, yangi qadriyatlarni turmush tarzini targ‘ib qiladi. Bu esa an’anaviy urf-odatlar, oilaviy munosabatlar va milliy qadriyatlarning qadrsizlanishiga olib keladi.

2. Materializm va iste’molchilik madaniyati

Hozirgi zamonda jamiyatda materializm va iste'molchilik madaniyati ustun bo'lib bormoqda. Insonlar ko'proq moddiy boylikka, pul va moliyaviy muvaffaqiyatga e'tibor qaratmoqda. Natijada, ma'naviy qadriyatlar, masalan, samimiyat,adolat, hurmat, vafodorlik, va birdamlik kabi tushunchalar ikkinchi o'ringa tushib qolmoqda.

Insoniy munosabatlarning moddiylashuvi: Qadriyatlar qadrsizlanayotganining asosiy sabablaridan biri – insoniy munosabatlarning moddiylashuvidir. Insonlar bir-birlari bilan munosabatlarda moddiy manfaatlarini ustun qo'ymoqda, bu esa ma'naviy qadriyatlarning qadrsizlanishiga olib kelmoqda.

3. Internet va raqamli axborot almashinuvining ta'siri.

Internet va raqamli axborot almashinuvi bugungi kun jamiyatida katta rol o'ynaydi. Axborotning ko'pligi va tezligi insonlarning axloqiy qoidalar va qadriyatlarga bo'lgan qarashlarini tez o'zgartiradi. Ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar va internetdagi kontent an'anaviy qadriyatlardan uzoq bo'lgan g'oyalar va qarashlarni tarqatadi.

Axloqiy tushunchalarning ko'p talqin qilinishi: Internet va ijtimoiy tarmoqlardagi axloqiy tushunchalarning ko'p talqin qilinishi qadriyatlar tushunchasining tartibsizlanishiga olib keladi. Biron bir muammoga turli xil yondoshuvlar, qarashlar va tushunchalar mayjud bo'lGANI sababli, qadriyatlarning ahamiyati kamayadi va ular qadrsizlanadi.

4. Texnologiyalar va insoniy munosabatlarning zaiflashuvi

Texnologiyalar, xususan, smartfonlar va ijtimoiy tarmoqlar insonlar orasidagi muloqot va munosabatlarni sezilarli darajada o'zgartirdi. An'anaviy insoniy munosabatlar, masalan, oilaviy uchrashuvlar, haqiqiy muloqotlar va birgalikdagi faoliyatlar o'rniga onlayn muloqotlar va virtual dunyoga asoslangan munosabatlar kelmoqda.

Jamoatchilikdan uzoqlashish: Texnologiyalarning rivojlanishi jamoatchilikdan uzoqlashishga va individualizmning kuchayishiga sabab bo'lmoqda. Insonlar orasidagi real muloqotlar zaiflashib, qadriyatlarning qadrsizlanishiga olib keladi.

5. Qadriyatlarning manfaatlarga asoslanishi

Bugungi kunda qadriyatlarning manfaatlarga asoslanishi ham ularning qadrsizlanishiga sabab bo'ladi. Ko'pincha, odamlar axloqiy me'yorlar va qadriyatlardan o'z manfaatlari uchun foydalanishga harakat qiladilar, bu esa qadriyatlar haqiqiy ma'noda qadrsizlanishiga olib keladi.

Munosabatlarning pragmatik tus olishi: Qadriyatlar jamiyatda o'zining to'g'ri mohiyatini yo'qotib, pragmatik yondashuvlar bilan almashtirilayotgani sababli, insoniy munosabatlar ham pragmatik bo'lib qolmoqda. Bu jarayon insonlarning bir-biriga nisbatan ishonch va hurmatini zaiflashtiradi.

Jahon hamjamiatida Sharq axloqiy qadriyatlarining integratsiyasi. Jahon hamjamiatida Sharq axloqiy qadriyatlarining integratsiyasi globallashuv, madaniyatlararo muloqot va xalqaro

hamkorlik jarayonlari bilan bog‘liq. Sharq axloqiy qadriyatlari juda boy va xilma-xil bo‘lib, ular o‘z ichiga jamoaviylik, adolat, kamtarlik, vafodorlik, sabr-toqat, va jamoat manfaatlarini ustun qo‘yish kabi muhim tushunchalarni qamrab oladi. Bu qadriyatlar jahon hamjamiyatida inson huquqlari, demokratik qadriyatlar, ustuvor rivojlanish va madaniyatlararo hamkorlik kabi sohalarda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Xulosa. Zamonaviy Sharq jamiyatlarida axloqiy qarashlar va qadriyatlarning qayta shakllanishi globallashuv, texnologiyalarning rivojlanishi va madaniyatlararo muloqotlar ta’sirida ro‘y bermoqda. An'anaviy qadriyatlarni saqlab qolish bilan birga, zamonaviy ehtiyojlarga moslashish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Yoshlik madaniyatining shakllanishi, internetning keng tarqalishi va gender tengligi kabi mavzular Sharq jamiyatlari uchun asosiy ahamiyat kasb etmoqda.

Sharq axloqiy qarashlari jahon hamjamiyatida o‘z o‘rniga ega bo‘lib, ular global axloqiy standartlarga ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Hozirgi zamon uchun an’analar va zamonaviylik o‘rtasida muvozanat topish nafaqat Sharq jamiyatlari, balki butun insoniyat uchun ahamiyatlidir.

Foydalilanilgan adabiyotlar

1. Nazarov Q., To‘xtayev X. Aksiologiya: Qadriyatlar falsafasi. Toshkent: Universitet, 2022.
2. Nurmatova M.A. Axloqiy va estetik madaniyat. Toshkent: Turon-Iqbol, 2016.
3. Muhammadjonova L., Abdulla Sher, Shadimetova G. Axloq falsafasi. Toshkent: Universitet, O‘zMU, 2023.
4. Al-Attas, S. M. N. Islam and Secularism. Kuala Lumpur: ISTAC, 1993.
5. Rahman, F. Islam and Modernity: Transformation of an Intellectual Tradition. Chicago: University of Chicago Press, 1982.
6. Esposito, J. L. Islam: The Straight Path. Oxford: Oxford University Press, 2005.